Πώς πρέπει να είναι οι πολιτικοί ηγέτες κατά τους ιερούς Πατέρες

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 20 Μαρτίου, 2012

Καθὼς ἡ πατρίδα μας διέρχεται βαθιὰ οἰκονομική, πνευματικὴ ἀλλὰ καὶ πολιτικὴ κρίση, ὅλο καὶ περισσότερο ἀκούγονται ἀπορριπτικὲς ἀντιλήψεις γιὰ τοὺς πολιτικοὺς ἡγέτες μας. Μάλιστα πολλοὶ ἀγανακτισμένοι πολίτες ἐκφράζουν συχνὰ ἀπόψεις τελείως ἀπορριπτικὲς γιὰ τὸ θεσμὸ τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν. **Ποιοὶ ὅμως πρέπει νὰ εἶναι οἱ πολιτικοὶ ἡγέτες; Πῶς ὀφείλουν νὰ ἐπιτελοῦν τὸ ἔργο τους; Εἶναι ἀναγκαία ἡ ὕπαρξή τους;** Σ’ αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα θὰ ἀντλήσουμε ἀπαντήσεις μέσα ἀπὸ τὴ σοφία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

1. Ἡ ἀναγκαιότητα τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν καὶ οἱ κίνδυνοι τῆς ἐξουσίας

Μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ὀργανωμένο κράτος χωρὶς πολιτικοὺς ἡγέτες; Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ἀπαντᾶ: «Πρέπει νὰ ὑπάρχουν οἱ ἄρχοντες, γιὰ νὰ μὴν τρῶμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο σὰν τὰ ψάρια» (PG 54, 596). «Ὁ Θεὸς μᾶς χάρισε τοὺς ἄρχοντες, γιὰ νὰ ἔχουμε εὐταξία καὶ νὰ μὴ συμπεριφερόμαστε πιὸ παράλογα ἀπὸ τὰ ἄλογα θηρία. Ἡ ἐξουσία τοῦ ἄρχοντα εἶναι παρόμοια μὲ τὴν τέχνη τοῦ ἡνίοχου καὶ τοῦ κυβερνήτη τοῦ πλοίου» (PG 55, 491). Ταυτόχρονα ὅμως ὑπογραμμίζει: «Εἶναι προτιμότερο νὰ μὴ διοικεῖται ἕνας λαὸς ἀπὸ κανένα, παρὰ νὰ διοικεῖται ἀπὸ ἕναν κακὸ ἡγέτη» (PG 63, 231). Δυστυχῶς ὅμως, τονίζει ἀλλοῦ, «οἱ ἄρχοντες συνήθως εἶναι διεφθαρμένοι» (PG 59, 274).

Ἂς προσέξουμε τώρα τὴ φωνὴ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου: «Οἱ ἄρχοντες ὑπάρχουν ὄχι γιὰ νὰ καυχῶνται γιὰ τὴ σπουδαία θέση τὴν ὁποία κατέχουν, ἀλλὰ γιὰ νὰ τιμοῦν οἱ ἴδιοι τὴ θέση αὐτή» (PG 32, 497). Γι’ αὐτὸ «ὅσοι ἐπιδιώκουν τὴν ἀρετὴ δὲν ἀναλαμβάνουν μὲ εὐχαρίστηση δημόσια ἀξιώματα. Ἀντίθετα ὅσοι ἀποβλέπουν σὲ χρήματα καὶ δόξα, θεωροῦν μέγιστο ἀγαθὸ τὴν κατάκτηση κάποιας ἐξουσίας, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀποκτοῦν ὅσα ἐπιθυμοῦν» (PG 32, 1041). «Ἔργο τῶν ἀρχόντων εἶναι νὰ ἀναχαιτίζουν τὶς ἀταξίες τοῦ λαοῦ· νὰ τὸν κατευθύνουν στὸ σωστό· ὅταν ὅμως αὐτοὶ πρῶτοι παραβαίνουν τὸ νόμο, πῶς μποροῦν νὰ καθοδηγοῦν τοὺς ἄλλους;» (PG 56, 24). Γι’ αὐτὸ «πολλοὶ ἡγέτες, ὅταν κλέβουν, ἀναγκάζονται νὰ εἶναι ἐπιεικεῖς στοὺς ἄλλους, ἐπειδὴ ἔχουν χάσει τὴν παρρησία τους» (PG 51, 309).

Γιὰ τὸ ἴδιο ζήτημα ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέει: «Πολλοὶ ἄρχοντες σπαταλοῦν ἀμέτρητα χρήματα γιὰ νὰ κατασκευάσουν πολυτελὴ ἔπιπλα, καὶ ἄλλοι βάζουν τὰ

ἀκριβότερα ἀρώματα καὶ εὐφραίνονται μὲ τὴ μουσικὴ τῶν ὀργάνων, ἀντὶ νὰ συμπάσχουν καὶ νὰ ὑποφέρουν γιὰ τὴ συντριβὴ τοῦ λαοῦ» (PG 35, 961). Γι’ αὐτὸ ὁ ἱερὸς Πατὴρ ἀπευθύνεται σ’ αὐτοὺς καὶ τοὺς λέει: «Νὰ σέβεστε τὸ ἀξίωμά σας. Γνωρίζετε πόσο σπουδαῖο εἶναι τὸ ἔργο σας καὶ τί μεγάλο μυστήριο βρίσκεται γύρω ἀπὸ σᾶς. Κόσμος ὁλόκληρος βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία σας. Γίνεστε ‘‘θεοὶ’’ στοὺς ὑπηκόους σας» (PG 36, 277).

2. Ποιὸ ἔργο πρέπει νὰ ἐπιτελοῦν οἱ πολιτικοὶ ἡγέτες;

Λέει ἐπιγραμματικὰ γι’ αὐτὸ τὸ θέμα ὁ Μέγας Βασίλειος: «Οἱ ἄρχοντες πρέπει νὰ ὑπερασπίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ, νὰ τιμωροῦν τοὺς παραβάτες» (ΒΕΠΕΣ 53, 125). Καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος συμπληρώνει: «Δὲν πρέπει νὰ ἐπιζητοῦν τὴ δική τους τιμὴ ἀλλὰ τὸ κοινὸ συμφέρον» (PG 62, 671). «Δὲν ξεχωρίζουν ἀπὸ τὴ χλαμύδα, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ὅτι προστατεύουν ὅσους ὑποφέρουν, διορθώνουν τὰ κακῶς ἔχοντα, τιμωροῦν τὴν ἀδικία, δὲν ἐπιτρέπουν νὰ καταπατεῖται τὸ δίκαιο» (PG 52, 678).

3. Ποιὰ ὅμως πρέπει νὰ εἶναι τὰ προσόντα τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν;

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος τὰ ἐπισημαίνει: «Οἱ ἄρχοντες πρέπει νὰ ξεπερνοῦν κατὰ πολὺ τοὺς ἄλλους· νὰ γίνονται καθημερινὰ ἀνώτεροι, νὰ ἔχουν ἀξία καὶ ἀρετὴ ἀνάλογη μὲ τὸ ἀξίωμά τους» (PG 36, 547). Καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «Ὁ πολιτικὸς ἡγέτης πρέπει νὰ ἔχει βίο ἀκηλίδωτο, ὥστε νὰ τὸν ἔχουν ὅλοι ὡς παράδειγμα» (PG 62, 547). «Ἐκεῖνος ποὺ ἀσκεῖ τὴν πολιτικὴ ἐξουσία δὲν θὰ μπορέσει νὰ τὴ διαχειρισθεῖ δίκαια, ἂν προηγουμένως δὲν κυβερνήσει τὸν ἑαυτό του ὅπως πρέπει, καὶ ἂν δὲν τηρήσει μὲ μεγάλη ἀκρίβεια καὶ τοὺς πολιτικοὺς καὶ τοὺς θρησκευτικοὺς νόμους» (PG 61, 508). «Ἐκεῖνος ποὺ εἶναι σὲ θέση νὰ ἄρχει καὶ νὰ ἄρχεται, αὐτὸς θὰ μπορέσει νὰ κυβερνήσει καὶ τὴν οἰκογένειά του· ἐκεῖνος ποὺ μπορεῖ νὰ κυβερνήσει τὸ σπίτι του, θὰ μπορέσει νὰ κυβερνήσει καὶ μιὰ πόλη, θὰ μπορέσει νὰ κυβέρνησει ὅλη τὴν οἰκουμένη. Ἂν ὅμως δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ρυθμίσει τὸν ψυχικό του κόσμο, πῶς θὰ μπορέσει νὰ κυβερνήσει τὴν οἰκουμένη; Πῶς θὰ ὠφελήσει ἄλλους αὐτὸς ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ ὠφελήσει τὸν ἑαυτό του;» (PG 60, 366). Καὶ ἀλλοῦ σημειώνει: «Ὁ ἄρχοντας σ’ αὐτὸ κυρίως πρέπει νὰ ἄρχει, στὸ νὰ νικάει μὲ τὴν ἀρετή του· ἂν ὅμως νικιέται, δὲν εἶναι πλέον ἄρχοντας» (PG 62, 99). Γι’ αὐτὸ «ὁ ἄριστος ἄρχοντας πρέπει νὰ εἶναι ἀδυσώπητος στὸν ἑαυτό του καὶ στὶς πράξεις του» (PG 58, 668).

Καὶ ἐπιλέγει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «Οἱ πολιτικοὶ ἡγέτες πρέπει νὰ ἔχουν ὑψηλὴ νοημοσύνη, νὰ μιλοῦν μὲ παρρησία, νὰ περιφρονοῦν τὰ βιοτικά, νὰ μισοῦν τὴν πονηρία, νὰ εἶναι ἤπιοι καὶ φιλάνθρωποι» (PG 52, 678). Ἔχουν χρέος «νὰ παραβλέπουν τὰ δικά τους συμφέροντα καὶ νὰ φροντίζουν γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ λαοῦ τους» (PG 55, 306).

Τέτοιοι λοιπὸν πρέπει νὰ εἶναι οἱ πολιτικοὶ ἄρχοντες: ἱκανοί, ἀδιάφθοροι, ἀκέραιοι·

φιλάνθρωποι, φιλοπάτριδες καὶ φιλόθεοι. Ἀνώτεροι σὲ ἀρετὲς καὶ σὲ ἱκανότητες ἀπὸ τὸ λαό. Τέτοιους πολιτικοὺς ἔχει ἀνάγκη ἰδιαιτέρως σήμερα καὶ ἡ πατρίδα μας. Τέτοιους πολιτικοὺς ἔχει χρέος νὰ ἐκλέγει καὶ ὁ λαός.

(Περιοδικό «Ο ΣΩΤΗΡ» - Πηγή ηλ. κειμένου: tideon.org)